

Nr 117.

Av herr **Andersson, Alfred**, om åtgärder för främjande av lupinodling.

Ett rätt utnyttjande av de olika jordmånstyper som finnas i vårt land kräver i rätt hög grad specialiserade odlingar. Så är även fallet med sand- och grusjorden, av vilken vårt land har stora arealer.

Många av landets småbrukare, som i stor utsträckning besitta sådan jord, äro, särskilt där den till gården hörande åkerarealen är liten, i stor utsträckning tvingade att för sin försörjning lita till en förhållandevis stor animalieproduktion. Detta kan på sand- och grusjordarna icke ske utan en omfattande komplettering med inköpt foder. Omöjligheten att nu köpa några väsentliga mängder fodermedel försätter dessa småbrukare i ett alldeles särskilt svårt läge. Därtill kommer önskvärdheten av, att även dessa jordbruk under nuvarande förhållanden skola kunna giva största möjliga bidrag till folkförsörjningen.

En bland de växter, som jämte råg och potatis kunna giva goda skördar på sandjord, är lupinen. Den s. k. sötlupinen är en utmärkt grönfoder- och ensilageväxt. Tyvärr äro möjligheterna i fråga om utsäde starkt begränsade till följd av att vi icke kunna fröodla densamma inom landet. Ett flertal försök ha emellertid visat, att såsom konserveringsmaterial enligt A.I.V. metoden kan den sedan långt tillbaka som gröngödslingsväxt odlade bitterlupinen av såväl gul- som blåblomstrig typ användas. Lupinen kan odlas i praktiskt taget hela landet. Skördeuppgifterna variera mellan 20 000 och 60 000 kilogram grönmassa per har. En normal skörd synes vara cirka 40 000 kilogram. En skörd av 40 000 kilogram grönmassa per har av denna proteinrika växt betyder en produktion av cirka 800 kilogram smältbart protein eller lika mycket som i 2 500 kilogram av våra äggviterikaste oljekakor. Då det i första hand är äggvitefoder, som dessa animalieproducerande småbrukare behöva, förstår man utan vidare vad lupinen kan betyda för dem. Samtidigt bidrager lupinens stora och kvävesamlande rotmassa i hög grad till förbättrande av dessa jordars kultur.

En mera allmän övergång till lupinodling för konservering skulle för Sveriges många sandjordsbrukare därför innebära ett revolutionerande framsteg. I nuvarande läge böra alla åtgärder, som rimligtvis kunna vidtagas för att främja en sådan utveckling, genomföras. Hit hör ett fullföljande i största möjliga utsträckning av ytterligare odlings- och utfodringsförsök.

Viktigt är vidare, att fröodlingen bedrives i stor omfattning samt att rabatt lämnas på utsädet. Det går nämligen för närvarande till cirka 200 kronor per har.

Särskilt betydelsefullt är detta, om man vill utbreda lupinodlingen till nya områden, där utsäde ej finnes, och där ovana odlare givetvis kunna vara betänksamma inför den höga utsädeskostnaden. Ett oeftergivligt villkor är vidare att siloanläggningar ordnas. Vid utdelning av lån ur den fond, som finnes för anläggande av grästorkar m. m. borde därför i första hand lämnas anslag till siloanläggningar för lupinkonservering.

Vill man hastigt utbreda en odling till nya områden, räcker det emellertid inte med att besluta sådana åtgärder, som ovan berörts. Det kräves också en intensiv propaganda- och upplysningsverksamhet. Därför borde de för lupinodling lämpliga jordarna snabbt inventeras och en skickligt lagd propaganda bedrivs för denna odling. Vad som genom dessa åtgärder kunna vinnas blir inte bara en värdefull hjälp i dagens läge. Många av Sveriges sämst lottade jordbrukare kunna därigenom få sin jordbruksdrift på ett varaktigt sätt förbättrad.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att Kungl. Maj:t måtte uppdraga åt livsmedelskommissionen att med beaktande av vad ovan anförts vidtaga kraftiga åtgärder för främjandet av lupinodling på därför lämpliga jordar; samt

att ett anslag av förslagsvis 10 000 kronor ställes till livsmedelskommissionens förfogande för upplysningsverksamhet i denna fråga.

Stockholm i januari 1941.

Alfred Andersson.